

KLAGANDE

Al-Azhar Stiftelsen Örebro, 875002-8402

Ombud: Advokat Percy Bratt och biträdande jurist Joakim Lundqvist

MOTPART

Skolinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skolinspektionens beslut 2021-06-10, se bilaga 1

SAKEN

Återkallelse av godkännande av huvudman enligt skollagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Skolinspektionen beslutade den 10 juni 2021 att med stöd av 26 kap. 14 § skollagen (2010:800) återkalla Al-Azhar Stiftelsen Örebros (stiftelsen) godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem i Örebro kommun. Vidare angavs i beslutet följande. Genom återkallandet upphör alla godkännanden för stiftelsen att bedriva förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem att gälla. Stiftelsen har i enlighet med detta inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. - Skolinspektionen förordnade med stöd av 26 kap. 16 § skollagen (2010:800) att återkallandet skulle gälla från och med den 15 juli 2021. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Stiftelsen yrkar i första hand att Skolinspektionens beslut ska upphävas och i andra hand att beslutet ändras på så sätt att stiftelsen istället meddelas ett föreläggande att fullgöra sina skyldigheter i de avseenden stiftelsen ansetts brista i fullgörandet, samt att det i föreläggandet anges vilka åtgärder som ska vidtas för att avhjälpa bristerna.

Stiftelsen anför bl.a. följande. Stiftelsens ledamöter är lämpliga att bedriva skolverksamhet och det ifrågasätts om flertalet av de uppgifter som Skolinspektionen grundat sitt beslut på hade fortsatt aktualitet när beslutet fattades. Beslutet har baserats på felaktiga och grundlösa antaganden och omständigheter som i vart fall inte innebär olämplighet. Bevisvärderingen har varit felaktig. Stiftelsen tar emellertid Skolinspektionens kritik på stort allvar. En ny omständighet är att stiftelsen har ingått ett uppdragsavtal med en skolkonsult som grundligt ska analysera skolverksamhet och ledning, och handleda och utveckla ledning och styrelse i ledarskap. Detta medför att det inte finns grund för att återkalla stiftelsens godkännande att bedriva skolverksamhet.

Det saknas stöd för de påstådda kopplingarna till våldsbejakande extremism. Styrelsen arbetar aktivt i enlighet med Örebro kommuns handlingsplan för arbete mot våldsbejakande extremism. Styrelsen tillbakavisar bestämt att den haft kännedom om uppgiften att AA, som valdes in i styrelsen i september 2020, var en anhängare av våldsbejakande extremism. AA valdes in i styrelsen på grund av sin utbildning som ekonom och ekonomiska kompetens. Styrelsen beslutade omgående sedan den fått kännedom om Säkerhetspolisens uppgifter att avsluta AA:s uppdrag som styrelseledamot. Dennes lämplighet saknar därför betydelse för prövningen. Det kan påpekas att AA godkändes som styrelseledamot av såväl Örebro kommun som Länsstyrelsen i Dalarnas län, vilka inte heller hade tillgång till Säkerhetspolisens uppgifter. Det går inte att utläsa om det påstås att någon annan styrelseledamot än AA har haft kopplingar till våldsbejakande extremism. Det saknas därför stöd för att denna uppgift fortfarande är aktuell. Styrelsen har inte haft kännedom om uppgifterna som läggs den till last. Styrelsen är villig att följa förelägganden att åtgärda vissa brister.

Uppgiften att styrelsen har direkt eller indirekt kontakt med personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro, är främmande för stiftelsen. Det tillbakavisas bestämt att någon sådan eventuell kontakt har skett med styrelsens kännedom. Även i fråga om denna uppgift är det omöjligt för stiftelsen att närmare bemöta uppgiften av det skälet att det inte angetts närmare vad som avses.

Styrelsen tillbakavisar bestämt att personal har anställts med styrelsens kännedom om omständigheter såsom att personer har kopplingar till våldsbejakande islamism. Stiftelsen har inte kännedom om att det bland de anställda finns flera personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen med anledning av att de anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. De har heller inte kännedom om att flera

tidigare anställda anslutit sig till terrororganisationer. Det är svårt för stiftelsen att bemöta uppgifterna i Säkerhetspolisens yttrande eftersom det inte redogjorts för när, var och hur de aktuella uppgifterna inhämtats. Skolverksamheten bedrivs i ett område där det förekommer radikaliserings och rekrytering till sådana miljöer som Säkerhetspolisen beskriver. Stiftelsen kan därför inte garantera att den utan sin kännedom kommer i kontakt med personer som enligt Säkerhetspolisen anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön. Det är inget skäl att inte bedriva skolverksamhet där. Skolverksamhet är en viktig del mot radikaliserings och våldsbejakande extremism och en bra utbildning i en trygg skola kan bidra till att unga inte involveras i destruktiva miljöer. Uppgifterna från Säkerhetspolisen baseras på underrättelseinformation och ska därför behandlas med särskild försiktighet.

Det saknas även stöd för den påstådda ekonomiska misskötseln. Felbokningarna i bokslutet skedde innan de nuvarande styrelseledamöternas uppdrag påbörjades. Den ifrågasatta fordringen uppkom innan den nuvarande styrelsen tillträdde och de har arbetat aktivt med att hantera de ekonomiska problem som de ärvde från den tidigare styrelsen. Det saknas stöd för att styrelsen känt till mer om fordringen än vad styrelsen informerat Skolinspektionen om.

Efter kritiken från Skolinspektionen har stiftelsen ingått avtal med en skolkonsult som ska analysera stiftelsens skolverksamhet och handleda och utveckla skolornas ledning och stiftelsens styrelses ledarskap. För det fall förvaltningsrätten ändå anser att det föreligger brister kan dessa rättas genom att förvaltningsrätten anger vilka åtgärder som ska vidtas för att avhjälpa bristerna. Stiftelsen ger bl.a. in protokoll från styrelsemöte, uppdragsavtal med skolkonsult och mejlkonversation med redovisningskonsult.

Skolinspektionen vidhåller sitt beslut och tillägger bl.a. följande.

Uppgifterna från Säkerhetspolisen bygger på underrättelseinformation. Det medför vissa begränsningar i vilken information som de får ta del av från Säkerhetspolisen. Skolinspektionen måste kunna förlita sig på att uppgifterna från Säkerhetspolisen är underbyggda och korrekta. Skolinspektionen anser att AA:s tid i styrelsen är av betydelse. Det faktum att övriga styrelseledamöter har valt in denne i styrelsen har betydelse för deras lämplighet. Övriga styrelseledamöter måste ha känt till AA:s bakgrund. Skolinspektionen bestrider även att AA inte har haft ett sådant inflytande som skulle ha kunnat bidra till att elever utsätts för risker i skolmiljön. En företrädare för en huvudman kan ha inflytande över en skolverksamhet även vid sidan av formella styrelsemöten.

Av Säkerhetspolisens uppgifter framgår att den nuvarande styrelsen direkt eller indirekt har kontakt med personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de bedöms bidra till tillväxten av den våldsbejakande extremistiska miljön i Örebro. Enligt Skolinspektionens bedömning går det inte att tolka det som att det är endast AA som har sådana kopplingar eller att det är fråga om övriga styrelseledamöters koppling till endast AA. Övriga uppgifter från Säkerhetspolisen om att styrelsen godkänner undervisning där det finns en risk att barn utsätts för icke-demokratiska värderingar, att det finns anställda som är under uppföljning av Säkerhetspolisen och att styrelsen utifrån sin koppling till våldsbejakande islamism bedöms möjliggöra anställning för personer med en syn på våld som metod att ändra samhällsordningen är i sig mycket graverande.

Ifråga om ekonomisk misskötsamhet har Skolinspektionen baserat beslutet bl.a. på de balansrapporter som stiftelsen gett in. När det gäller omständigheterna kring nettoredovisningen har stiftelsen angett att nettoredovisningen inte skett avsiktligt för att dölja någon post utan att posterna endast

olyckligtvis hamnat under samma kategori i årsredovisningen. Enligt Skolinspektionen framstår det som osannolikt eftersom det rör sig om ett sådant väsentligt belopp. Det handlar om en ungefärlig skillnad om 4,2 mkr. Enligt årsredovisningen 2018/19 motsvarar de totala fordringarna inte ens storleken på fordran på det aktuella aktiebolaget, vilket borde ha uppmärksammats. Två av de nuvarande styrelseledamöterna har undertecknat stiftelsens årsredovisningar från tidigare år och borde ha känt till mer om den aktuella fordran på aktiebolaget än vad de gjort gällande. Stiftelsen har angett att den har en buss som säkerhet för fordran. Styrelsen har tidigare lämnat felaktiga uppgifter om vem som äger den aktuella bussen. Förhållandena kring den aktuella fordringen och bussen framstår fortfarande som oklara.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Skolinspektionen har motiverat sitt beslut med att samtliga av stiftelsens styrelseledamöter är olämpliga att bedriva skolverksamhet på grund av sin anknytning till våldsbejakande extremism och på grund av ekonomisk misskötsamhet.

Frågan i målet är om Skolinspektionens beslut att återkalla godkännandet av stiftelsen som huvudman för förskoleklass, grundskola och fritidshem har varit befogat. Om så bedöms vara fallet ska förvaltningsrätten även pröva om grunden för återkallandet fortfarande kvarstår.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 26 kap. 14 § skollagen anges att ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet får återkallas om den enskilde inte längre

uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra stycket punkterna 1 och 2, tredje stycket och 6 §.

Enligt 2 kap. 5 § andra stycket punkterna 1 och 2 samma lag ska godkännande lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten (p.1), och har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (p.2). I bestämmelsens tredje stycke anges att det vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

I fråga om en juridisk person anges i 2 kap. 5 a § samma lag att prövningen av kraven på insikt och lämplighet sammantaget ska avse 1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, 2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, 3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och 4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

I förarbetena till skollagen uttalas att bestämmelsen i 26 kap. 14 § skollagen främst är avsedd att användas om huvudmannen saknar rättslig eller faktisk möjlighet att åtgärda de brister som aktualiserat frågan om återkallelse av godkännandet, och därmed saknar förutsättningar att följa ett föreläggande (prop. 2017/18:158 s. 125).

Utredningen

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. Stiftelsen registrerades den 26 januari 2017 med ändamålet att bedriva grundskole- och förskoleverksamhet. Stiftelsens skolverksamhet omfattar två skolenheter i Örebro

kommun. Vid Al-Azharskolan Vivalla har stiftelsen godkännande för att bedriva förskoleklass, grundskola årskurserna 1–3 och fritidshem. Vid Al-Azharskolan Mellringe har stiftelsen godkännande för att bedriva grundskola årskurserna 3–6 samt fritidshem. De styrelseledamöter som tillika är rektor/skolchef respektive biträdande rektor för skolenheterna Vivalla och Mellringe valdes in i styrelsen den 1 februari 2019. En övrig styrelseledamot valdes in den 16 februari 2018 och AA valdes in den 15 september 2020. Styrelsen beslutade den 1 juni 2021 efter att ha fått del av informationen från Säkerhetspolisen, att avsluta AA:s uppdrag i styrelsen med omedelbar verkan.

Skolinspektionen inledde i oktober 2019 ett ärende om riktad tillsyn av stiftelsen varunder ekonomisk och annan information inhämtades dels från stiftelsen själv, dels från andra myndigheter, bl.a. Säkerhetspolisen.

Säkerhetspolisen angav i yttrande till Skolinspektionen den 28 maj 2021 bl.a. följande. Utifrån sin koppling till våldsbejakande islamism bedöms Al-Azharskolans styrelse möjliggöra anställning för personer med en syn på våld som metod för att ändra samhällsordningen. Dessa personers närvaro kan bidra till att barn i skolan radikaliserar och rekryteras till miljöer som accepterar grova brott som metod för att ändra det demokratiska samhället. Säkerhetspolisen har information om att styrelsen godkänner undervisning där det finns en risk för att ungdomar utsätts för icke-demokratiska värderingar. Den nuvarande styrelsen har direkt eller indirekt kontakt med personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro.

Förvaltningsrättens bedömning

Prövningen i målet gäller frågan om de fem ledamöter som ingick i stiftelsens styrelse vid tidpunkten för det överklagade beslutet och idag uppfyller kravet på lämplighet.

Enligt förarbetena till skollagen ska som en del i ägar- och ledningsprövningen göras en bedömning av företrädarnas lämplighet i övrigt. Eftersom syftet med prövningen är att förhindra att oseriösa aktörer verkar inom välfärdssektorn kan det räcka med att det finns brister i detta avseende hos en person för att lämplighetskravet inte ska vara uppfyllt (prop. 2017/18:158 s. 49).

Skolinspektionen gör gällande att valet av AA som styrelseledamot och dennes tid i styrelsen har betydelse för övriga styrelseledamöters lämplighet. Stiftelsen anför att AA inte hade valts in om styrelsen känt till dennes bakgrund och att AA omedelbart entledigades när styrelsen fått kännedom om uppgifterna. I målet framgår att AA har ingått i styrelsen i nästan nio månader. AA är enligt Säkerhetspolisens uppgift, vilket inte ifrågasatts i målet, anhängare och utövare av våldsbejakande islamism och har ett brett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. AA har under sin tid i styrelsen haft ett direkt inflytande över skolornas verksamhet vilket har inneburit att elever på de aktuella skolorna har varit utsatta för risker i skolmiljön. Förvaltningsrätten delar Skolinspektionens bedömning att de omständigheterna att övriga styrelseledamöter ansvarat för att dels välja in AA i styrelsen, dels i samverkan med AA utövat styrelseuppgifter under en inte obetydlig tid inverkar negativt på deras lämplighet.

Skolinspektionen hänvisar i det överklagade beslutet till att Säkerhetspolisen fört fram även andra uppgifter hänförliga till styrelsen vilka bidrar till att barn i stiftelsens skolor troligtvis utsätts för radikalisering och

rekrytering till en miljö som accepterar våld eller brottslighet som metod för politisk förändring. Förvaltningsrätten finner inte anledning att ifrågasätta uppgifterna och uppfattar inte annat än att uppgifterna hänför sig även till nuvarande styrelseledamöter och inte enbart till AA. Förvaltningsrätten anser att Säkerhetspolisens uppgifter om stiftelsens styrelse är av sådan allvarlig art att de i sig medför att stiftelsens ledning inte uppfyller lämplighetskravet för att bedriva aktuell verksamhet.

Vid lämplighetsbedömningen ska ekonomisk skötsamhet vägas in, dvs. att de i lagen uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter m.m. eller om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud (prop. 2017/18:158 s. 49 och 122).

I fråga om ekonomisk misskötsamhet ansluter sig förvaltningsrätten i Skolinspektionens bedömning i det överklagade beslutet. Härvid har särskilt beaktats att det är stiftelsens styrelse som ansvarar för förvaltningen och användningen av stiftelsens ekonomi och att styrelseledamöterna därför borde känt till mer om den aktuella fordran än vad de informerat Skolinspektionen om. I bedömningen har även beaktats att styrelsen lämnat missvisande uppgifter om den aktuella fordran till Skolinspektionen.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningsrätten att stiftelsens styrelse, vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut, inte har uppfyllt kraven i fråga om lämplighet. Skolinspektionen har därmed haft fog för att återkalla godkännandet av stiftelsen som huvudman för förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem i Örebro kommun. Efter Skolinspektionens beslut har stiftelsen ingått avtal med en skolkonsult som ska analysera stiftelsens skolverksamhet och handleda och utveckla skolornas ledning och stiftelsens styrelses ledarskap. Förvaltningsrätten anser att det inte framkommit annat än att bristerna oaktat detta kvarstår. Därmed kvarstår grunden för att återkalla godkännandet. Vidare anser

förvaltningsrätten att de uppgifter som framkommit om styrelsens lämplighet är av sådant allvarligt slag att det inte finns en faktisk möjlighet för stiftelsen att åtgärda bristerna genom ett föreläggande. På grund av det anförda ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Karin Königsson
Rådman

Nämndemännen Lennart Persson, Mohammad Noori, och Anita Svedberg har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Alicia Karlsson har föredragit målet.

Al-Azhar Stiftelsen i Örebro (org. nr. 875002-8402)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
2021-06-10
Avdelning 33
1 (10)
Dnr SN 2019:7842
2021-07-01
MÅLNR: 20703-21
AKTBIL: 8

Återkallelse av godkännande

efter tillsyn av huvudmannen Al-Azhar
Stiftelsen i Örebro

Beslut

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 14 § skollagen (2010:800) godkännandet av Al-Azhar Stiftelsen i Örebro (organisationsnummer 875002-8402) som huvudman för förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem i Örebro kommun.

Genom återkallandet upphör alla godkännanden¹ för Stiftelsen Al-Azhar i Örebro att bedriva förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem att gälla.

Al-Azhar Stiftelsen i Örebro har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet ska gälla från och med den 15 juli 2021.

Skäl för beslut om återkallelse

Bakgrund

Skolinspektionen inledde hösten 2019 en ägar- och ledningsprövning avseende Al-Azhar Stiftelsen i Örebro (härefter "Stiftelsen"). Syftet med en ägar- och ledningsprövning är bl.a. att avgöra om de personer som ingår i den så kallade ägar- och ledningskretsen är lämpliga att bedriva skolverksamhet (se 2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen).

Stiftelsens skolverksamhet omfattar två skolenheter i Örebro kommun. Vid Al-Azharskolan Vivalla har Stiftelsen godkännande för att bedriva förskoleklass, grundskola årskurserna 1–3 och fritidshem. Vid Al-Azharskolan Mellringe har Stiftelsen godkännande för att bedriva grundskola årskurserna 3–6 samt fritidshem.

Till grund för beslutet ligger ett yttrande från Säkerhetspolisen som inkom till Skolinspektionen den 28 maj 2021, information som Stiftelsen inkommit med den 5 november 2019, den 17 november 2019, den 6 mars 2020, den 24 april 2020, den 6, 9, 11 och 29 november 2020, den 1 december 2020 samt den 4 juni 2021, registreringsbevis från Länsstyrelsen i Dalarnas län inkommit den 20 april 2021, information från Transportstyrelsen inkommit den 20 och 21 april 2021, utdrag från UC AB inkommit den 23 april 2021 samt information från Skatteverket

¹ Skolverkets beslut den 23 mars 1998 (dnr 97-2750), Skolinspektionens beslut den 23 maj 2018 (dnr 34-2018:515) samt Skolinspektionens beslut den 23 maj 2018 (dnr 34-2018:2484).

inkommit den 19 april 2021. Stiftelsen har fått möjlighet att yttra sig över de uppgifter som lagts till grund för beslutet.

Skolinspektionens bedömning

I förarbetena till lagstiftningen om ägar- och ledningsprövning² uttrycks att syftet med lagstiftningen är att förhindra oseriösa aktörer att verka inom välfärdssektorn, vilket är viktigt för samhällets förtroende för sektorn. Det framgår vidare att det är angeläget att tillsynsmyndigheten kan ingripa innan bristande lämplighet har hunnit drabba elever.

Fram till den 1 juni 2021 utgjordes Stiftelsens ledningskrets av styrelseledamöterna HH, SB, LE, MAA och UA. Efter att Skolinspektionen den 31 maj 2021 kommunicerat ett yttrande från Säkerhetspolisen har HH avgått som styrelseledamot i Stiftelsen. Enligt Skolinspektionens mening har dock HHs tid i styrelsen fortfarande betydelse för prövningen.

Skolinspektionen bedömer att Stiftelsens samtliga styrelseledamöter är olämpliga att bedriva skolverksamhet. Nedan följer en redogörelse för de omständigheter som Skolinspektionen lägger till grund för sin bedömning.

Uppgifter om kopplingar till våldsbejakande extremism

Av ett yttrande från Säkerhetspolisen framgår att HH har rest till Syrien i samband med krig i syfte att ansluta sig till en terrororganisation och att HH därefter har återvänt till Sverige. Enligt Säkerhetspolisen är HH alltjämt en anhängare av våldsbejakande islamism och HH har ett brett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Enligt Säkerhetspolisens bedömning är Al-Azharstiftelsen i Örebro en verksamhet där barn troligtvis utsätts för radikalisering och rekrytering till en miljö som accepterar våld eller brottslighet som metod för politisk förändring. Enligt Skolinspektionens mening står det klart att det faktum att HH getts möjlighet till inflytande över verksamheten har bidragit till att eleverna på Stiftelsens skolor utsätts för allvarliga risker i skolmiljön. Enligt Skolinspektionens bedömning är HH olämplig att bedriva skolverksamhet.

Stiftelsen har i ett yttrande till Skolinspektionen anfört att skolan är verksam i ett område där det förekommer radikalisering och rekrytering till sådana miljöer som Säkerhetspolisen beskriver och att det innebär en utmaning för skolan. Stiftelsen har också anfört att det är många personer från området som rest till Syrien i syfte att ansluta sig till en terrororganisation. Enligt Skolinspektionens mening är detta omständigheter som gör det mycket angeläget att ledningskretsen i Stiftelsen inte har några som helst kopplingar till våldsbejakande extremism. Trots detta har styrelsen valt att rekrytera HH till styrelsen och tillåtit HH att få ett inflytande över

² Se prop. 2017/18:158.

Stiftelsen verksamhet. Stiftelsen har i yttrandet anført att de nu är medvetna om att det var ett misstag att välja in HH i styrelsen. Skolinspektionen uppfattar styrelsens yttrande som att den har känt till HHs bakgrund och ändå valt in honom i styrelsen. Under alla förhållanden gör Skolinspektionen bedömningen att styrelsen måste ha känt till HHs bakgrund. Det är enligt Skolinspektionens mening mycket allvarligt. Skolinspektionen vill tillägga att huvudmannen har ett stort ansvar att se till att ledningen utgörs av lämpliga personer och kan inte hänvisa till att man önskar få hjälp med att rekrytera styrelseledamöter. Enligt Skolinspektionens bedömning tyder detta på okunskap om styrelsens eget ansvar.

Av Säkerhetspolisens uppgifter framgår vidare att nuvarande styrelse direkt eller indirekt har kontakt med personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Det är allvarliga uppgifter.

Vidare framkommer det av Säkerhetspolisens uppgifter att styrelsen godkänner undervisning där det finns en risk att barn utsätts för icke-demokratiska värderingar. Detta innebär att uppgifter finns om risker för elever i skolmiljön som rör såväl undervisning som trygghet. Säkerhetspolisen har även informerat Skolinspektionen om att det bland de anställda finns flera personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de är anhängare av våldsbejakande islamism eller har ett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Säkerhetspolisen har framfört att styrelsen, utifrån sin koppling till våldsbejakande islamism, bedöms möjliggöra anställning för personer med en syn på våld som metod för att ändra samhällsordningen. Skolinspektionen bedömer att styrelsen i dess helhet samt SB och LE i synnerhet, i egenskap av rektor respektive biträdande rektor, har möjliggjort detta.

De uppgifter som framgår av Säkerhetspolisens yttrande innebär allvarliga risker i skolmiljön och mot bakgrund av vad som framkommit gör Skolinspektionen den sammanvägda bedömningen att samtliga styrelseledamöter är olämpliga att bedriva skolverksamhet.

Uppgifter om ekonomisk misskötsamhet

Av utredningen i ärendet framgår att det finns en fordran på ett aktiebolag uppgående till ett för Stiftelsen mycket betydande belopp. Aktiebolaget tillhör den s.k. förbjudna kretsen enligt stiftelselagen och Skolinspektionen bedömer att det kan röra sig om ett otillåtet penninglån. Lånet står även i strid med Stiftelsens ändamål som är att bedriva skolverksamhet.

Under MAAs och UAs tid i styrelsen har fordran på aktiebolaget ökat med närmare 1,3 mkr. Utifrån de uppgifter Skolinspektionen har tillgång till bedömer Skolinspektionen att MAA och UA har brustit i sin laglydnad samt agerat i strid med Stiftelsens intressen. Under alla förhållanden har de agerat på ett olämpligt sätt i

och med att en för Stiftelsen betydande summa lånats ut utan någon säkerhet eller dokumentation. Även mot den bakgrunden är MAA och UA att betrakta som olämpliga att bedriva skolverksamhet.

Även om inte samtliga styrelseledamöter har medverkat till fordrans uppkomst så har styrelsen lämnat missvisande uppgifter om fordran till Skolinspektionen. Styrelsen har bl.a. uppgett att Stiftelsen finansierat en buss som ägs av aktiebolaget vilket inte stämmer eftersom aktiebolaget endast leasar bussen. Att "ta över" bussen på det sätt som styrelsen påstått är alltså inte möjligt. Vidare har fordran nettoredovisats på ett sätt som inte följer god redovisningssed. Till detta kommer också att MAA och UA, med hänsyn till den tid som de har suttit i Stiftelsens styrelse samt att MAA varit styrelsesuppleant i aktiebolaget under mycket lång tid, i vart fall måste ha känt till mer om denna fordran än vad styrelsen har informerat Skolinspektionen om. Styrelsen har därigenom försvårat Skolinspektionens tillsyn vilket enligt Skolinspektionens mening innebär att styrelsen misskött sina skyldigheter mot det allmänna. Även detta talar för att styrelsen, i dess helhet, är olämplig att bedriva skolverksamhet.

Stiftelsen har i sitt yttrande anfört att de nu planerar att stärka styrelsens kompetens inom ekonomi. Stiftelsen har även uppgett att den ärvt flera problem från den tidigare styrelsen gällande ekonomin. Skolinspektionen noterar att det tidigare suttit ledamöter i styrelsen som senare dömts för ekonomisk brottslighet. Mot den bakgrunden borde ekonomin ha varit en högt prioriterad fråga för den nuvarande styrelsen långt tidigare.

Återkallelse

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att SB, LE, MAA och UA, som enligt den senaste ändringen utgör styrelsen, är att betrakta som olämpliga att bedriva tillståndspliktig skolverksamhet.

Omständigheterna som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning är av så allvarlig karaktär att det finns starka skäl att ifrågasätta om Stiftelsen och de aktuella personerna har förmåga att tillse att andra lämpliga personer sätts i deras ställe. Vad som framkommit har på ett grundläggande sätt rubbat förtroendet för Stiftelsen och dess företrädare. Enligt Skolinspektionens bedömning saknar Stiftelsen förmåga att följa ett föreläggande. Stiftelsens godkännanden ska därför återkallas.

Rättslig reglering m.m.

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har

ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, samt i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 2 kap. 5 a § skollagen bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Enligt 2 kap. 5 a § skollagen ska ifråga om en juridisk person prövningen enligt 5 § andra stycket och tredje stycket sammantaget avse den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

När det är fråga om en juridisk person krävs att var och en av företrädarna för denna ska bedömas lämplig (2 kap. 5 § tredje stycket skollagen). Det kan räcka med att det finns brister i detta hänseende hos en person för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt (prop. 2017/18:158 s. 49).

Syftet med lagstiftningen är att förhindra oseriösa aktörer att verka inom välfärdssektorn (prop. 2017/18:153 s. 44–45). I förarbetena anges även att tjänster inom välfärdsområdet i stor utsträckning riktas till grupper som befinner sig i utsatta positioner och på olika sätt befinner sig i en beroendesituation i förhållande till den som levererar tjänsten. Att minska oseriösa aktörers möjlighet att bedriva skattefinansierad välfärdsverksamhet är dessutom viktigt för allmänhetens tilltro till sektorn som helhet (prop. 2017/18:153 s. 45). Vidare anges det i förarbetena att det är angeläget att tillsynsmyndigheterna kan ingripa innan bristande ekonomiska förutsättningar eller bristande lämplighet har hunnit drabba elever eller brukare (prop. 2017/18:158 s. 53).

I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

Enligt 26 kap. 14 § skollagen får ett godkännande för en enskild huvudman inom skolväsendet återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra stycket 1 och 2, tredje stycket och 6 §. Av 26 kap. 16 § skollagen framgår att Skolinspektionen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.

Enligt förarbetena till 26 kap. 14 § skollagen är bestämmelsen främst avsedd att användas om huvudmannen saknar rättslig eller faktisk möjlighet att åtgärda de brister som aktualiserat frågan om återkallelse av godkännandet, och därmed saknar förutsättningar att följa ett föreläggande (prop. 2017/18:158 s. 125). Utrymmet för huvudmannen att följa ett föreläggande kan t.ex. vara mycket

begränsat eller obefintligt om huvudmannen är ett aktiebolag där samtliga aktier övergått till en person som bedöms vara olämplig att bedriva den aktuella verksamheten.

Av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 6 stiftelselagen (1994:1220) följer att en stiftelse inte får lämna penninglån till eller ställa säkerhet till förmån för stiftaren eller en juridisk person över vars verksamhet en stiftare eller dennes närstående har ett bestämmande inflytande.

Skolinspektionens utredning

Av utredningen framgår att MAA registrerades som styrelseledamot i länsstyrelsens stiftelseregister den 16 februari 2018, UA den 15 juni 2018, LE och SB den 1 februari 2019 och HH den 15 september 2020. Vidare framgår det att SB är rektor och LE biträdande rektor på huvudmannens skolenheter.

Enligt uppgifter som Säkerhetspolisen inkommit med framgår följande. Det är troligtvis så att barnen i Stiftelsens skolor utsätts för radikaliserings- och rekryteringsarbete till en miljö som accepterar våld eller brottslighet som metod för politisk förändring. HH är en återvändare från Syrien. HH har rest till Syrien i samband med krig i syfte att ansluta sig till terrororganisation och har därefter återvänt till Sverige. HH är alltså anhängare av våldsbejakande islamism och har ett brett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro.

Vidare framkommer det av Säkerhetspolisens uppgifter att Stiftelsens nuvarande styrelse har direkt eller indirekt kontakt med personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de anses bidra till tillväxten av den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro. Säkerhetspolisen har också lämnat uppgifter om att styrelsen godkänner undervisning där det finns en risk att barn utsätts för icke demokratiska värderingar. Säkerhetspolisen har också informerat Skolinspektionen om att det bland de anställda finns flera personer som är under uppföljning av Säkerhetspolisen utifrån att de är anhängare av våldsbejakande islamism eller har ett kontaktnät inom den våldsbejakande islamistiska miljön i Örebro.

Av Skolinspektionens övriga utredning framgår bl.a. följande. Stiftelsen har en fordran på ett aktiebolag uppgående till ett för Stiftelsen mycket betydande belopp. Fordran på aktiebolaget har under vissa perioder överstigit det egna kapitalet med 50 %. Skolinspektionen konstaterar även att Stiftelsen inte har haft någon överlikviditet under de senaste åren.

Av Skatteverkets beslut den 22 oktober 2019 (ärendenummer 87-5073353) framgår att Skatteverket har återkallat det aktuella aktiebolagets godkännande för F-skatt mot bakgrund av att företagsledaren i aktiebolaget meddelats näringsförbud. Av beslutet framgår vidare att företagsledaren äger hundra procent av aktierna i bolaget. Av Skolinspektionens utredning framkommer att denna

person har varit med och grundat Stiftelsen. Av UC framgår även att närstående till stiftaren utgör styrelseledamot och styrelsesuppleant i det aktuella aktiebolaget. Aktiebolaget tillhör alltså den s.k. förbjudna kretsen som Stiftelsen inte får, eller har fått, lämna penninglån till.

Av Stiftelsens finansiella rapporter framgår att fordran på aktiebolaget ökat under den tid då MAA och UA varit styrelseledamöter i Stiftelsen. Under perioden den 1 juli 2018 till den 1 juli 2019 har Stiftelsens fordran på aktiebolaget ökat med ca 1,3 mkr. Enligt en balansrapport uppgår saldot på ett konto benämnt "SADAB" till 3,9 mkr vid periodens ingång den 1 juli 2018 och enligt balansrapport för räkenskapsåret därefter, 2019/2020, uppgår saldot på detta konto vid periodens ingång den 1 juli 2019 till 5,2 mkr. Av utredningen framgår också att MAA under en lång period, den 6 juli 2010 till och med den 11 september 2018, varit styrelsesuppleant i det aktuella aktiebolaget.

Styrelsen har inte kunnat ge in någon dokumentation till Skolinspektionen beträffande denna fordran. Vidare har styrelsen, med undantag för HH, i årsredovisningen 2018/19 nettoredovisat fordran på aktiebolaget tillsammans med en skuld till Al-Azhar stiftelsen i Vällingby, vilket inte följer god redovisningssed. Genom nettoredovisningen ser det ut att endast finnas övriga fordringar om ca 1,9 mkr enligt balansräkningen (i årsredovisningen) vilket alltså inte stämmer.

Styrelsen har bl.a. lämnat följande svar på Skolinspektionens frågor om fordran: Det var en ny styrelse som tog över verksamheten i januari 2019. Det första som styrelsen gjorde var att sätta sig in i Stiftelsens ekonomi samt se över hela verksamheten. Det fanns många frågetecken efter den tidigare styrelsens styre av verksamheten. En av dessa var relationen och fordran på aktiebolaget. De tog kontakt med aktiebolaget för att få kännedom om lånet samt diskuterade en återbetalningsplan. Även aktiebolaget har nytt styre sedan 2019. De har inte hittat någon dokumentation om när lånet uppstod och inte heller vad hela summan är en skuld för men alla inblandade valde att agera utifrån dagsläget. Styrelsen har gjort en del åtgärder för att komma till rätta med lånet. Dessa åtgärder är bland annat ett avtal om återbetalning och en avbetalningsplan. De har även diskuterat att höja avbetalningen under 2021. Styrelsen har även en överenskommelse med aktiebolaget om att ta över bussen ifall avbetalningsplanen inte följs. Aktiebolaget har under en lång period finansierat skolskjuts i form av buss till Stiftelsen. Den senaste bussen är köpt i september 2018. Bussen kostade ca 700 000 kr. Stiftelsen betalar avgift för att använda bussen. Aktiebolaget äger den.

Styrelsen har dessförinnan även lämnat följande svar på frågor om fordran: Aktiebolaget utför städning och skolskjuts för skolan i Örebro. Skolan erbjuder skolskjuts till alla elever utan kostnad. Det är ett sätt att vara konkurrenskraftig. Varje gång Stiftelsen försöker köpa buss via finansieringsbolag så får de nej, för de är en Stiftelse och inte momspliktig. Finansieringsbolag vill ha aktiebolag att göra affärer med. Aktiebolaget har hjälpt dem med skolskjuts. För att aktiebolaget ska

kunna köpa bussar så har Stiftelsen betalat till aktiebolaget. Bussarna används uteslutande av Örebrostiftelsen för skolskjuts. Men eftersom bussarna ägs av aktiebolaget så blir det ett lån till det. En del av fordran är också dubbelfakturerings för städning som har skett ibland när de gjort avstämning.

Enligt uppgift från Transportstyrelsen framgår att aktiebolaget inte ägt något fordon under de senaste fem åren, däremot är aktiebolaget brukare och leasingtagare till en buss.

Styrelsen har – efter att Skolinspektionen ställt frågor om fordran – tillsammans med aktiebolaget upprättat ett avtal om återbetalning av fordran. Första delåterbetalningen gjordes i maj 2020.

I samband med att Stiftelsen beretts tillfälle att ta del av bl.a. de uppgifter som Säkerhetspolisen lämnat till Skolinspektionen har Stiftelsen inkommit med ett yttrande och anfört bl.a. följande: De ser väldigt allvarligt på Säkerhetspolisens bedömning om att barn i deras verksamhet troligtvis utsätts för radikaliserings och rekrytering till en miljö som accepterar våld eller brottslighet och de är övertygade om att deras skola har precis motsatt effekt. Barnen utsätts inte för radikala islamistiska åsikter i undervisningen. De är nu medvetna om att de gjorde ett misstag när de valde in HH i styrelsen. De sökte en person med ekonomisk kompetens och HH hade en ekonomexamen från universitetet. HH hann endast sitta i styrelsen under 6 månader och hann aldrig få något inflytande över undervisningen i skolan. Vid ett styrelsemöte den 1 juni 2021 beslutades det att HH får avsluta sitt uppdrag med omedelbar verkan. Rekrytering av styrelseledamöter är en sak som styrelsen skulle uppskatta att få hjälp med. Den i yttrandet påstådda informationen ”att styrelsen godkänner undervisning där det finns risk att ungdomar skulle utsättas för icke-demokratiska värderingar” känns totalt främmande. De kan inte förstå vad det skulle vara för undervisning. Styrelsen avser att avsluta samarbetet med det aktuella aktiebolaget omgående och har beslutat att omedelbart genomföra det ägarbyte av bussen som varit uppe för diskussion sedan i januari. Det reglerar fordran mot aktiebolaget avsevärt, vilket stärker ekonomin.

Generaldirektör Helén Ängmo har fattat detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har även regionchef Agneta Broberg, chefsjurist Klara Cederlund, jurist Charlotte Svanström, jurist Sofia Fjelland Witting, jurist Anders Gullberg (föredragande) och ekonom Christina Lundborg medverkat.

Bilaga, Överklagandehänvisning

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om återkallelse får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.